

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za pol leta 50 lir, za četrt leta 25 lir, mesečno 9 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.943.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 1. avgusta 1944

Preis - Cena L 0'80

Oddelek za določanje in kontrolo cen

Pri šefu pokrajinske uprave v Ljubljani se je ustanovil oddelek za določanje in kontrolo cen (oddelek XI.). V pristojnost novega oddelka spadajo vsi posli, ki so se do sedaj obravnavali pri odseku za kontrolo cen v sestavi oddelka za trgovino, obrt in industrijo (VIII.), izvzemši zadev, ki se tičejo prestopkov oskrbovalnih predpisov, kateri preidejo na odsek za oskrbo in notranji blagovni promet pri oddelku za trgovino, obrt in industrijo.

Oddelek za določanje cen je nastanjen v prostorih trgovske akademije Bleiweisova cesta, III. nadstropje in je že pričel poslovati. Telefonske številke 26-21 do 26-27 (centrala Pokrajinske uprave) z notranjimi številkami: odsek za določanje cen 81 do 84, odsek za kontrolo cen 85 do 86.

Uradne ure za stranke so vsak dan od 9. do 11. ure.

Opozorilo Prevoda

Vsi trgovci, peki, zadruga, gostilniški obrati in mlekarne morajo prijaviti vse racionirano blago vključno vžigalice in milo, katero se nahaja v zalogi na dan 31. julija opoldne.

Te prijave naj navedeni obrati prineso na Prevod, Gosposka ul. 12-1 soba št. 11, najkasneje do dne 3. avgusta. Po tem roku prijav ne bomo več sprejemali. Trgovcem, zadrugam, pekarnam in gostilniškim obratom, kateri ne bi prinesli do naznačenega roka prijav, bomo ustavili nadaljno dobavo racioniranih živil.

Poziv trgovcem in zadrugam

Naročilnice za mesec avgust sprejemajo razdeljevalci racioniranih živil v Ljubljani do 3. avgusta t. l. in to le od onih odjemalcev, ki so vpisani v seznam ali jih je v juliju pripisal »Prevod«. Naročilnice naj spnejo ali sešijejo po gospodinjstvih in na zunanjo stran napišejo ime in naslov družinskega poglavarja. Nato naj svežnje uredijo po abecednem redu, točno kakor so vpisani v seznam odjemalcev, jih zvežejo in vložijo v papirnate vrečice, na katere napišejo naslov predložitelja in navedejo v številkah, koliko naročilnic je vloženo za posamezne vrste blaga. Vse to oddajte do 6. avgusta t. l. »Prevodu«, Novi trg 4-II. Potrošniku, ki naročilnice ni pravočasno oddal, dobavitelj ne sme izdati racioniranega blaga, četudi je vpisan v seznam potrošnikov, ker ne bo mogel z naročilnicami opravičiti oddanih odrezkov.

Odrezki živilskih in tobačnih nakaznic za julij

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad bo sprejemal odrezke živilskih in tobačnih nakaznic za mesec julij od trgovcev, pekarn in trafikantov v II. nadstropju palače Bata tako, da pridejo na vrsto 2. avgusta od 8. do 9. ure trgovci z začetnicami A—Be, od 9. do 10. ure trgovci z začetnicami Bl—F, od 10. do 11. ure G—la, od 11. do 12. ure Ie—Ka, od 15. do 16. ure Ke—Ko, od 16. do 17. ure Kr—Le, od 17. do 18. ure trgovci z začetnicami Lo—Ma. — Dne 3. avgusta od 8. do 9. ure pridejo na vrsto trgovci z začetnicami Me—Mu, od 9. do 10. ure N do Pa, od 10. do 11. ure Pe—Po, od 11. do 12. ure Pr—So, od 15. do 16.

Oblast dolarja in zlata

V 60. številki »Trgovskega lista« je bilo prikazano ozadje ameriških valutnih načrtov, kakor ga je opisal »N. Wiener Tagblatt«, zdaj pa sledijo zanimive podrobnosti o ustanavljanju fonda za stabilizacijo valut, ki jih je objavila »Donauzeitung«:

Mednarodni sklad za stabilizacijo valut je ustanovljen. Prvotno so nameravali vložiti vanj 8 milijard dolarjev, od tega eno četrtino v zlatu, drugo četrtino v devizah, polovico pa v državnih papirjih. Vsaka včlanjena država plača v sklad svoj delež, ki se določi po njeni zlati rezervi, plačilni bilanci in narodnem dohodku. Včlanjena država, ki ne zmore 25-odstotne vloge svojega deleža v zlatu, mora zlato kupiti ali se zanj zadolžiti, brezpogojno pa mora vsaka država 10% svojega deleža ali prispevka vplačati v zlatu.

Deleži ali prispevki v mednarodni stabilizacijski sklad so bili določeni takole: USA 2750, Vel. Britanija 1300, Sovjetska unija 1200, Kitajska 500, Francija 450, Indija 400, Kanada 300, Nizozemska pa 275 milijonov dolarjev. Z nižjimi deleži sledijo potem Belgija, Avstralija, Brazilija, Južnoafriška unija itd. Na ta način pride v sklad 8800 milijonov dolarjev, torej za 800 milijonov več, kakor je bilo nameravano.

Vodstvo petih eksekutivnih uradov uprave sklada je bilo prepuščeno državam, ki imajo največje deleže. To so USA, Velika Britanija, Sovjetska unija, Kitajska in Francija, sedem mest v direktoriju je prepuščenih ameriškim republikam, zasedba petih mest pa bo odločena z volitvami. Združene države Severne Amerike so poskrbele, da bo ostala polovica svetovne zlate rezerve v njenih tresorjih, dočim bo 40% rezerve ostalo državam, ki imajo največje deleže pri skladu, 10% pa vsem ostalim.

Delež USA je skoraj enak, po učinku pa večji ko deleža Sovjetske unije in Vel. Britanije. Če prištejemo še deleže držav Južne Amerike, potem pride na Ameriko 3.23 milijarde dolarjev, na britanski imperij samo 2.3 na Sovjetsko unijo pa 1.2 milijarde. Pri tem pa je treba upoštevati še to, da so nekateri britanski dominiji, kakor Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, že precej časa bolj zavzeti za Washington kakor pa za London in da se od njih ne da pričakovati, da bi pri upravi sklada zastopali britanske interese. Tudi to je značilno, da je bilo Južni Ameriki, ki vložila v sklad samo 0.48 milijarde, zagotovljenih dvoje mest v direktoriju, dočim si Čile in Francija s skupnim deležem v isti višini delita eno samo mesto.

Ko so bili objavljeni sklepi konference, se je s priznanjem in pohvalo naglašalo sodelovanje držav Južne Amerike, najbolj pa je bila pri tem povzdignjena Kuba,

ure St—To, od 16. do 17. ure Tr—V, od 17. do 18. ure trgovci z začetnicami Z in Z.

Dne 4. avgusta od 8. do 9. ure pridejo na vrsto trafikanti z začetnicami A—H, od 9. do 10. ure I—L, od 10. do 11. ure M—P, od 11. do 12. ure R—Z.

Dne 4. avgusta od 15. do 16. ure pridejo na vrsto peki z začetnicami A—J, od 16. do 17. ure K—Pl, od 17. do 18. ure pa peki z začetnicami Po—Z.

čepprav je po svojem deležu med zadnjimi tvorci in člani sklada. Tako je Washington že pri ustanovitvi mednarodnega stabilizacijskega sklada najel poslušne in pokorne pomočnike za izvedbo svojih načrtov in kot ameriški vazal je tudi Kitajska med udeleženci sklada prišla na četrto mesto, kamor po svojem v dolgoletnih vojnah oslabilenem gospodarstvu pač ne spada.

Pri ustanovitvi sklada so precejšen del sveta sploh prezrli. Na konferencah tudi nevtralne države niso bile nikdar imenovane in upoštevane. Tako je jasno, da ne gre za povojno vzajemno gospodarsko sodelovanje narodov in držav, temveč samo za to, da bi prišel ves svet pod oblast Amerike in Anglije ter da bi imele največji delež pri tej oblasti Združene države Severne Amerike.

Odklonitev anglosaških predlogov

Državni gospodarski minister Funk je v velikem govoru o bodočem evropskem sodelovanju kritično analiziral anglo-ameriške valutne načrte. Več ko eno leto se že vodi diskusija o teh načrtih. Komisije in izvedenci so se že sestali zaradi teh načrtov. S spreminjalnimi in prilagoditvenimi predlogi so se skušala premostiti nasprotja. Baš sedaj se zopet razpravlja v Bretton Woodsu, kopaljšču Združenih držav, a še vedno se ne vidi jasna črta dokončne ureditve svetovne veljave.

Državni gospodarski minister je razkril ozadja te diskusije. Pri teh posvetovanjih sploh ne gre za to, da bi se pripravil nov gospodarski red, temveč gre le za predčasno uveljavljanje političnega načela, da namreč gre primat denarju. Denarna ustava kot mednarodna ustanova je avtorjem teh valutnih načrtov mnogo bolj važna kakor pa za delovnega človeka samo po sebi umljiva zahteva po zagotovljeni in trajni zaposlitvi. Ker naj bi vrhu tega od plutokratov zaželeno denarna ustava temeljila na podlagi zlatih vplačil partnerjev, je takšen načrt že naprej obremenjen z znakom nepravilne razdelitve bogastva. Tu se izkorišča vojna, da bi se oblast denarja zajamčila še preden bi bile glasne zahteve po socialni

skupnosti. V Evropi ne gre za mednarodno veljavo plutokratskega aparata, temveč za gospodarski red, ki bi ustrezal narodom evropske celine. V Bretton Woodsu se pripravajo interesi in volilni agitatorji za dvomljivi saldo njih vojne, dočim brani državni minister Funk avtonomno pravico evropskih narodov, da morejo izoblikovati svoja gospodarstva po lastnih življenjskih zakonih. (Po »Reichu«.)

Tudi Japonska proti zlati veljavi

O anglosaških valutnih načrtih razpravlja v daljšem članku japonski list »Nippon Times« in pravi med drugim: Za gospodarska vprašanja Velike Vzhodne Azije so trgovinska vprašanja najvažnejša. V zunanji trgovini pa že davno nima več smisla presojeti vse le na podlagi poslovno-egotističnih preudarkov. Nasprotno je treba gledati na to, da se izkoristijo dopolnitvene možnosti dežel Vzhodne Azije. Na dlani je, da morajo podpirati novo trgovinsko politiko tudi primerni valutni ukrepi. Zato je že bivši japonski finančni minister Kaya na zadnjem zasedanju državnega zbora odločno odklonil anglo-ameriške načrte za obnovitev zlate veljave. Če pa se Japonska izreka za dirigirano gospodarstvo, je odločilna temeljna misel, da se morajo povsod v Vzhodni Aziji valutne enote prilagoditi japonskemu jenu. Valutni ideal v Vzhodni Aziji je popolna valutna enotnost, ki mora obsegati tudi južne dežele. V sedanjih razmerah pa more biti cilj veliko-azijske finančne cone samo ta, da se zagotove Japonski potrebne surovine in proizvodna pomožna sredstva. V ta namen pa sta potrebni: konsolidacija vseh dežel veliko-azijske cone in racionalizacija jena in vseh valut tega prostora. Odločilen korak v ta namen je bil storjen leta 1942. z novo izdajo zakona o Japonski narodni banki.

Proizvajala naj se ne po želji »internacionalistov«, temveč naj se specializacija nadaljuje. Misel o svetovni trgovini naj ostane živa, vendar pa bo v zunanji trgovini mnogostranska proizvodnja veliko-azijske gospodarske in finančne cone v ospredju.

Zdravilne rastline v južnovzhodnih deželah

V vseh deželah evropskega jugovzhoda uspevajo razne zdravilne rastline, ki so zelo potrebne evropski industriji zdravil in kemičnih preparatov. Za uvoz zdravilnih rastlin iz južnovzhodni dežel se najbolj zanima Nemčija, ki nudi tudi izdatno pomoč pri kultiviranju ter zbiranju takih rastlin. Po zaslugi te pomoči je v zadnjih letih v nekaterih južnovzhodnih deželah postalo zdravilno rastlinstvo važna gospodarska panoga. »Donauzeitung« navaja o tem naslednje podatke:

Pri proizvodnji zdravilnih rastlin na jugovzhodu sta na prvem mestu Madžarska in Bolgarija. V obeh deželah podpirajo in organizirajo zbiranje zdravilnih rastlin tudi oblasti. Tako ima v Bolgariji več tisoč ljudi zaslužek od zbira-

že 7200 stotov, leta 1942. pa blizu 70.000 stotov. Iz Madžarske izvažajo predvsem poprovo meto, belo gorčico, šipek in slez, iz Bolgarije pa kamilice, razne vrste metise in pelin.

Tudi Hrvatska ima v zadnjem času uspehe z zdravilnimi rastlinami. Na prvem mestu je rožmarin. Če je letina dobra, lahko izvozijo do 10 vagonov posušenega listja, destilirajo pa 15 do 18 ton rožmarinovega olja. Strokovnjaki sodijo, da bi se dala proizvodnja tega olja zvišati na letnih 50 ton, kajti pri kultiviranju rožmarina lahko s Hrvatsko tekmuje samo Španija. Važno izvozno blago bodo tudi listi od lavorike, iz katere pa se pridobiva tudi olje. Samo v Boki Kotorski so zbrali nekdanj za izvoz 15 do 20 vagonov lavorjevih listov. Italija pa je izvažala letno tudi po 90 do 100 vagonov v vrednosti 6 do 7 milijonov lir.

Nekdanj so iz Dalmacije v Trst in na Madžarsko izvažali tudi velike količine brinjevih jagod. Po cennitvi strokovnjakov bi se dalo na Hrvatskem na leto nabrati nad 100 vagonov brinjevih jagod, nabrali pa so jih v prejšnjih letih komaj po eno desetino od tega. Italijanski izvoz brinjevih jagod je v nekdanjih letih dosegel tudi 200 vagonov, vreden pa je bil okrog 6 milijonov lir.

Na vsak način bodo zdravilne in aromatične rastline dobrodošlo dopolnilo hrvatskega gospodarstva. To velja predvsem za Dalmacijo, kjer so nove gospodarske panoge in možnosti zaslužka najbolj potrebne.

Nemška prehrana zagotovljena

»Tudi v prihodnjem letu ne bo prehrana nemškega ljudstva doživela nobene krize«, tako je ugotovil državni minister Backe ob obisku gornje-šlezijskega okrožja. Nato je podal Backe pregled o stopnjevanju proizvodnje v zasedenih ozemljih in nato naglasil, da je Nemčija ob koncu petega vojnega leta glede prehrane v Evropi na prednjem mestu, kar zelo živo govori o pravilnosti vladnih ukrepov ter o dobri ureditvi trga. Zato so bili doseženi veliki uspehi v proizvodnji bitki. Zaradi vojaških dogodkov na vzhodu je sicer nekaj škode v agrarno-političnem oziru, vendar pa ta škoda ni tako velika, kakor se včasih misli. Ta škoda se more popraviti z večjo proizvodnjo v drugih krajih, kar so dokazali tudi gornje-šlezijki kmetovalci. Kmetovalci so v sedanji vojni na odločilnem mestu ter se zavedajo svojega častnega mesta.

Delavstvo slovaške industrije

Zveza slovaških industrijskih podjetij je navedla v svojem poročilu, da se je po izkazu zavoda za socialno zavarovanje lani število delavcev v industriji zvišalo za 6.3%, število uslužbencev pa za 16%. Na mezdah so lani izplačali nad 3 milijarde kun in je od tega prišlo na industrijska podjetja nad 2 milijardi.

Poročilo naglašja, da so l. 1942. in 1943. izvedene socialne reforme življenjski standard slovaškega delavca tako dvignile, da je danes slovaški industrijski delavec med najboljšje plačanimi delavci v vsej Evropi. Za družinske doklade je bilo lani izplačanih 117 milijonov kron.

SPOROČAMO SVOJIM CENJ.
ODJEMALCEM, DA SO NAŠE
NOVE TELEFONSKE ŠTEV.

TOVARNA FUŽINE
TRGOVINA SV. PETRA C. 17

20-54
28-06

„ŽIMA“

JAGER MILAN
TOVARNA ŽIME
IN ŠČETK

SE VEDNO NUDIMO
KVALITETNO ČISTO ŽIMO
RAZNOVRSTNE ŠČETKE

Obrtniški vestnik

Rokodelstvo na Madžarskem

V gospodarstvu Madžarske, ki je med vsemi južnovzhodnimi evropskimi deželami najbolj industrializirana, igra rokodelstvo in obrtništvo še vedno zelo važno vlogo. Iz državnih statističnih podatkov je razvidno, da so bili iz dežele izvoženi rokodelski izdelki leta 1938. vredni 0.9 milijona pengő, leta 1942. že 14.6 milijona, v prvi polovici lanskega leta pa nad 7 milijonov. Ko je delež rokodelstva pri izvozu tako velik, si lahko mislimo, kako velik je šele v notranji trgovini.

Po zadnjem štetju je na Madžarskem okrog 260.000 samostojnih rokodelskih mojstrov, okrog 289 tisoč pomočnikov in 93000 vajencev. Tako živi od rokodelstva okrog 650.000 ljudi, če pa upoštevamo tudi rodbinske člane, ki pomagajo v obrtniških delavnicah, potem lahko rečemo, da živita od rokodelstva dva milijona ljudi ali približno 13 odstotkov vsega madžarskega prebivalstva.

Med vojno, ko imajo industrijski obratniki vedno več dela za oborožitev, prehaja na rokodelstvo vedno večji delež proizvodnje za civilno potrošnjo in preskrbo. Tako n. pr. je 40.000 čevljarjev izdelalo dve tretjini, to je okrog pol milijona parov čevljev, ki jih dobi civilno prebivalstvo na nakaznice.

Rokodelstvo na Madžarskem ima v zadnjem času samo eno slabo stran. Število vajencev se znižuje, ker je industrija pritegnila preveč naraščajo. Rokodelske organizacije sicer skrbijo za pridobivanje naraščajo in vlada jih podpira, ko ustanavljajo vajenske domove ter prirejajo razne učne tečaje.

Direkcija državne trgovske akademije

sprejema prijave za vpis v I. razred od 2. do 15. avgusta 1944 med 9. in 12. uro. Dijaki (-inje), ki želijo vstopiti v I. razred, se morajo javiti v spremstvu staršev oziroma njih namestnikov, predložiti prošnjo na vzorec, ki ga dobijo pri ravnateljstvu, in oddati izpričevala o prejšnjem šolanju na srednji oziroma meščanski šoli ter krstni list. Podrobnosti so razglašene na uradni deski.

Pridelki v Turčiji

Letošnji pridelek fig cenijo na 25 tisoč ton, olivnega olja pa bodo po sedanjih cenitvah pridobili približno 40 tisoč ton. Ves pridelek tobaka cenijo na 42 milijonov kg in bo prišlo od tega približno 25 do 28 milijonov kg na izmirski okoliš, okrog 16 milijonov kg pa na obalo Črnega morja.

Svetlobna telesa,
električne stroje in aparate,
elektroinstalacijski material,
tehnične predmete

Vam najugodnejše nudi tvrdka
Slavo Kolar

Lastnik: MILAN KOLAR
LJUBLJANA, Dunajska cesta 25a - Telef. 24-66

TAPETNIKI

Nadomestek za morsko travo (Afrik)

dobite pri tvrdki

ANT. KRISPER, COLONIALE Dunajska cesta 31

Zdrava evropska agrarna politika

O kmetijski politiki v nekaterih evropskih državah poročala zadnja številka lista »Nacionalsozialistische Landpost«. Z dednim zakonom za kmetije in z naredbo iz leta 1942., po kateri je potrebno za nakup kmetij posebno dovoljenje, se je preprečilo, da bi vojna konjunktura bila v škodo ljudski prehrani. S tem je zajamčeno, da se v Nemčiji v vojni nič ne bo spremenilo v zdravi razdelitvi zemlje.

Podobno prepoved o neveljavnosti pravnih pogodb o prodaji zemlje je izdala tudi Madžarska. Nadalje je vlada podaljšala zakupne pogodbe do konca drugega gospodarskega leta po vojni. Izjema velja le, če zakupnik ne odda dogovorjenih pridelkov ali ne plača zakupnine.

Na Finskem so prepovedali, da bi se premajhna posestva še naprej delila. Posebno v narodno ogroženi Kareliji je veliko posestev, ki nimajo niti enega hektarja površine. Z nadaljnjo delitvijo bi postala ta posestva popolnoma neracionalna. Finska je nadalje usta-

novila podeželske odbore, ki naj oskrbe frontne vojake s potrebno zemljo.

Na Bolgarskem, kjer so se pritikava posestva tudi močno razširila, se glede predvsem na to, da se dobro izkoristijo delovne sile, ki niso na lastni zemlji dovolj zaposlene. Vse te delovne moči se registrirajo in pošljejo na delo na posestva, kjer primanjkuje delovnih moči. Oblasti so poskrbele, da bodo ti delavci primerno plačani.

V Romuniji so pripravili vse potrebno, da se bodo kmetijska posestva na severu, ki so jih zapustili njih lastniki, obdelala s pomočjo države.

Turška vlada je oprostila vseh davkov posestva, ki bi se pridobila z osuševanjem močvirij. Tudi na druge načine se skuša doseči povečanje plodne zemlje. Pri tem naj bi zlasti pomagali dijaki. Tako imajo vsi dijaki nalog, da v počitnicah ugotove, v katerem obsegu bi se mogla povečati v njih krajih površina obdelane zemlje.

Hrvatski gozdovi

Na konferenci, ki jo je nedavno sklicalo hrvatsko ministrstvo za gozdove, so napravili pregled gozdov na Hrvatskem. Vsi gozdovi obsegajo 4.077.702 ha, kar je približno 40 odstotkov od vse deželne površine. Med vsemi deželami Srednje Evrope ima Hrvatska največ gozdov. Od izračunane gozdne površine je treba odšteti okrog 394.000 ha ali 9,7 odstotka, kar pride na goljave, rečne in potočne struge in kolovoze.

Po posesti so hrvatski gozdovi razdeljeni takole: državna posest 2.594.308 ha ali 63,6%, zasebna posest 969.895 ha ali 23,8%, posest javnopravnih združenj in ustanov pa 513.499 ha ali 12,6%.

Med državnimi gozdovi so vštetni tudi občinski gozdovi, ki obsegajo skupaj 460.924 ha. Konec l. 1941.

je namreč hrvatska država prevzela v svojo upravo gozdove onih občin, ki same niso imele dovolj sredstev za vodstvo svoje gozdne posesti. Država pa ima tudi brez teh gozdov v svoji posesti več ko polovico gozdov v vsej deželi.

Od gozdov v posesti javnopravnih združenj pride na zadruge 48.751 ha, na cerkve 619 ha, vse ostalo pa spada pod še neizvedeno agrarno reformo. Po rasti dreves pride na visoke gozdove 66,3 odstotka, na srednje 1,8 odstotka, na nizke 16,9 odstotka, na grmovje pa 15 odstotkov. V hrvatskih gozdovih prevladujejo listovci, na iglavce pride samo 22,2 odstotka. Velik odstotek grmovja, ena sedmina vsega gozdovja, kaže, da gozdarstvo v deželi ni tako razvito, da bi bilo kos svojim nalogam.

Denarništvo in zavarovalstvo

Stanje slovaških hranilnic

Na letošnji glavni skupščini Zveze slovaških hranilnic je njen predsednik dr. Moderle opozoril na najvažnejše naloge slovaških hranilnic, ki so zelo velike. Do-

Obeta se tudi dobra letina lešnikov. Pridelek cenijo na 61.000 ton.

V splošnem menijo, da bodo pridelki ne samo večji, temveč tudi bolj-šji ko l. 1943.

čim je razmerje med kapitalom in denarnim trgovom v Nemčiji ko 1:4, v Protektoratu 2:2, je v Slovaški 3:1. V poslovnem poročilu se je poudarjalo, da se je stavbeno delovanje finansiralo z lastnimi krediti in je zato popustilo zanimanje za hipotekarne kredite. Vsota posojil se je v primeri s prejšnjim letom znižala za 11,8 na 203,6 milijona Ks. Zvišali pa so se krediti z državnim jamstvom za 1,5 na 41,3 milijona Ks. Občinska posojila so se zvišala za 1,4 na 62,6, drugi krediti pa za 10,1 na 96,4, da so znašali vsi krediti 404 milijonov Ks. Stanje vlog je bilo naslednje: hranilne vloge so narasle za 74,4 na 602,1, vloge na tekoče račune za 67,8 na 269 in vloge denarnih zavodov na 74,4, da so znašale vse vloge 946 milijonov Ks. Likvidnost hranilnic je bila mnogo večja od predpisane mere ter je dosegla ob koncu leta 1943. 26,7% vseh vlog.

Nemški gospodarski minister Funk je govoril o možnosti, da bi se nemški klirinski dolgovi spremenili v mednarodno posojilo. S tem bi bila odpravljena vsaka nevarnost, da bi zastala blagovna izmenjava med Nemčijo in evropskimi državami.

Pri Okrožni hranilnici v Kranju so lani narasle hranilne vloge za 2,5 milijona mark ali za 83%. Skupno z vlogami na tekoči račun so narasle vse vloge na 12,4 milijona mark. Zelo se

je povečal tudi brezgotovinski promet.

Pomanjkanje denarja v hrvatskem gospodarstvu vpliva na cene. Denarja primanjkuje predvsem zato, ker postopajo denarni zavodi pri podeljevanju kreditov zelo nigorozno. Hiše se n. pr. ne smatrajo več kot varno jamstvo.

Španska narodna banka bo za lani zvišala letno dividendo od 58,48 na 64,09 pezeta za delnico.

Britanski zakladni minister računa, da je Anglija dosedaj izgubila 50 odstotkov koncem l. 1938. v inozemstvu posedujočih kapitalnih naložb. Komentariji k temu računu naglašajo, da je izgubila Anglija ravno svoje najboljše in najbolj likvidne naložbe, da je torej Anglija nominalno sicer res izgubila le 50% svojih starih naložb, v resnici pa mnogo več.

Gostilničarski vestnik

Odrezki živilskih nakaznic

Po gostinskih obratih nabrane živilske odrezke bo MPU prevzemal samo 3. in 4. avgusta od 8. do 12. ure v nekdanji Mahrovi hiši na Krekovem trgu 10, l. nadstr. Nakazila za oddane odrezke bodo pa li obratni dobili tudi tam tako, da 7. avgusta pridejo na vrsto obratni z začetnicami A-C, 8. avgusta z začetnicami Č in D, 9. avgusta E in F, 10. avgusta G in H, 11. avgusta I in J, 12. avgusta L, 14. avgusta M-O, 16. avgusta P in R, 17. avgusta S in Š, 18. avgusta T-V, 19. avgusta pa obratni z začetnicama Z in Ž.

Ledine in pustinje v Romuniji

Pri nedavni ponovni reorganizaciji romunskega ministrstva za kmetijstvo so ustanovili direkcijo za obdelovanje zapuščenih zemljišč. Ta ustanova kmetijskega ministrstva je že napravila načrt za svoje delo, predvsem pa ugotovila, da obsegajo ledine in pustinje, ki jih bodo skušali obdelati, okrog 10 milijonov hektarjev. Od tega je 1,02 milijona ha poplavljenih zemljišč ob Donavi, 913.000 ha takih zemljišč ob drugih rekah, 1,2 milijona ha močvirja, 3,3 milijona ha suhe peščene zemlje, 1 milijon ha doslej premalo izkoriščenih zemljišč ter 2,5 milijona ha golčav. Direkcija je v svojem poročilu orisala ta neizkoriščena zemljišča v glavnih obrisih, sledijo pa poročila njenih strokovnjakov, ki bodo tudi predlagali najnujnejša in najpotrebnejša dela.

Gospodarske vesti

Nemški uvoz se je po vrednosti dvignil od 6,65 milijarde mark v l. 1938. na 8,86 mrd. v l. 1943., torej približno za eno tretjino. Nemški izvoz pa se je dvignil v istem času od 5,62 na 8,59 milijarde mark, torej za več ko 50%. Uvoz in izvoz sta skoraj enako visoka, kar dokazuje, da ni nemški klirinski dolg v nikakoli neposredni zvezi z blagovno izmenjavo, temveč je posledica drugih činiteljev. V prvi vrsti treba omeniti dolgoročne nemške plačilne kredite odjemalcem nemškega blaga in nakazila inozemskih delavcev v Nemčiji v njih domovino.

Hrvatski finančni minister je dovolil razne carinske olajšave za blago nemškega izvora. Tako je dovoljen carine prost uvoz nemškega črnega in rjavega premoga.

Hrvatski komisar za cene in mezde inž. Lorković je izjavil: Smo neposredno pred splošno akcijo proti zločinski črni borzi. To borbo smo že

dolgo pripravljali, a smo jo morali zaradi važnejših stvari vedno znova odlagati. Sedaj pa bomo borbo proti črni borzi izvedli z vso energijo in brez usmiljenja.

Obvezno delovno službo je uvedla Slovaška, in sicer tako za ročne ko za duševne delavce. Kdor bi se tej službi odtegnil, pride pred vojaško sodišče.

Z začetkom žetve se je v Romuniji žitno gospodarstvo na novo uredilo. Prodaja in nakup pšenice, rži, koruze, leče, fižola in graha sta v domačem prometu prosti, dočim se morajo odati ječmen, oves, oljnat rastline in tekstilne rastline trgovcem, ki so določeni od državnega podtajništva za oskrbo.

Monopolni režim na Bolgarskem je bil za nekatere pridelke zelo zrahlan, tako za janež, sezam, bučne peške, mak itd. Ti pridelki se bodo smeli sedaj prosto prodajati.

Turška vlada namerava postaviti dve rafineriji zemeljskega olja z letno kapaciteto 100.000 ton. Stavbeni stroški bi znašali približno 17 milijonov turških funtov. Nadalje namerava turška vlada monopolizirati nakup in prodajo zemeljskega olja in njegovih postranskih proizvodov.

V celji vrsti nizozemskih mest je bila potrošnja plina omejena, da se pristihi premog. Plinarne bodo oddajale plin sam od 5. in 9., 11. in 14. ter 17. in 20.30 uro.

Na Portugalskem se je javna razsvetljava omejila za 50%, razsvetljava izloženih oken pa je bila prepovedana.

Španija je v prvem letošnjem četrtletju izvozila 40,5 milijona litrov vina v vrednosti 144 milijonov pezeta. Od l. 1940. se ni Španija dobila toliko denarja za izvoženo vino.

Svedska komisija za povojno načrtno gospodarstvo je predložila načrt, ki priporoča velike nabave surovin, ker bo po vojni lakota po surovinah trajala še naprej. Pri finansiranju vskladiščenja surovin naj bi pomagala država. Načrt nadalje priporoča, da država odkupi proizvodnjo, ki se danes ne more prodati kakor celulozo.

Svedska delovna komisija je sklenila, da ustanovi posredovalnico za nameščence, katere bi se lahko posluževali pol milijona nameščencev, ki so bili delodajalci.

Finska vlada je prepovedala točenje alkoholnih pijač za ves čas sedanje vojne.

Finska vlada je odredila, da mora vsak Finec, ne glede na to, če je uradnik ali dijak, polovico svojega dopusta uporabiti za kmetijska dela ali za dela v gozdu.

V Egiptu se vedno odločneje bore proti špekulantom in črni borzi. V bodoče se bodo kaznovali špekulanti tudi s telesno kaznjajo. Do 50 palic se more prisoditi špekulantu.

Kavčukaste nasade v portugalski koloniji Angoli je obiskala neka ameriška komisija. Kakor poročajo listi, so Amerikanci nakupili skoraj vso angolsko proizvodnjo kavčuka, ki jo bodo izvozili v Ameriko.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami, poklonili toliko vencev in cvetja, darovali v dobrodelne namene ter spremili k večnemu počitku našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Volka

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Se posebej se zahvaljujemo gg. zdravnikom in čč. sestram za požrtvovalno skrb in nego v njegovi bolezni ter prav vsem, ki so mu na kakršenkoli način lajšali njegove zadnje ure.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 3. avgusta ob 7. uri v cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, 1. avgusta 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

FR. P. ZAJEC
izprašen optik in urar
Ljubljana, Stritarjeva ulica 8 - Tel. 44-88
(pri trimestovju)